

กิจกรรมการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองคาเข้ม อำเภอนางรอง
จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 6 ด้าน รายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตาราง 2.1 แสดงกิจกรรมการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองคาเข้ม

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	
	ระดับครัวเรือน	ระดับหมู่บ้าน
1. ด้านการลดรายจ่าย	ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภค	ปลูกข้าว ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อบริโภคในชุมชน
	ใช้ปุ๋ยชีวภาพ หรือสารชีวภาพ ป้องกันศัตรูพืช	ทำเกษตรอินทรีย์ เช่น ทำปุ๋ย และสารชีวภาพ ใช้ในการเกษตร
	ใช้วัตถุดิบท้องถิ่นในการผลิตสินค้า	มีศูนย์สาธิตการตลาด ร้านค้า ชุมชน ลานตากข้าว
	ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคใช้เอง เช่น น้ำยาล้างจาน สบู่ แชมพู	ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นผลิตสินค้า
	ใช้สมุนไพรไล่แมลง เช่น ตะไคร้หอม ไล่ยุง	มีกิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน
	วางแผนการเดินทางล่องหน้า	ลดรายจ่ายของชุมชนที่ไม่จำเป็น เช่น การจัดกิจกรรมตามประเพณี ที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น
	ประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง	ช่วยกันรักษาสาธารณสุขสมบัติของหมู่บ้าน
	ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย การเที่ยวเตร่ ใช้จ่ายจัดกิจกรรมตามประเพณีเกินความจำเป็น	
	นำวัสดุที่ใช้แล้ว มาประยุกต์ใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์	

ตาราง 2.1 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	
	ระดับครัวเรือน	ระดับหมู่บ้าน
	ใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น	
	การรักษาให้แข็งแรงสมบูรณ์	
	เลือกซื้อสินค้าที่คุ้มประโยชน์	
2. ด้านการเพิ่มรายได้	ปลูกพืชหมุนเวียนหลายชนิด	มีวิสาหกิจชุมชน เช่น โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร กลุ่มอาชีพ ป้อน้ำมัน
	พัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ	ทำการเกษตรผสมผสาน
	มีการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า	บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในชุมชน
3. ด้านการประหยัด	มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้มีเงินเก็บออม	มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือกลุ่มอื่นๆ ที่มีกิจกรรมการ ออมทรัพย์
	มีกิจกรรมการออม เช่น สมาชิก กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะ สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุน หมู่บ้าน เป็นต้น	
4. ด้านการดำรงชีวิต	ครัวเรือนปฏิบัติตามหลักศาสนา	มีแผนชุมชน
	สมาชิกครัวเรือนสืบทอด ประเพณี วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	มีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ผู้นำมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม
	สมาชิกมีความซื่อสัตย์ สุจริต	ประชาชนยึดมั่นในหลักศาสนา

ตาราง 2.1 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	
	ระดับครัวเรือน	ระดับหมู่บ้าน
	สมาชิกเล็กลูกอายุ เช่น สุรา ยาเสพติด การพนัน เป็นต้น	ยึดหลักประชาธิปไตยและการทำงานแบบมีส่วนร่วม
	มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน	มีกฎระเบียบชุมชนที่ใช้ปฏิบัติร่วมกัน
	มีการวางแผนชีวิตครอบครัว	มีการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ปฏิบัติร่วมกันของชุมชน
	รอบรู้ทันเหตุการณ์ รู้จักฟัง ดู อ่านข่าว และสิ่งที่มีประโยชน์	มีกิจกรรมสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของคนในชุมชน
	รู้จักพอประมาณในการลงทุนหรือประกอบอาชีพตามกำลังทรัพย์ และศักยภาพของตนเอง	มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสม่ำเสมอ
	มีการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า	มีเครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมสม่ำเสมอ
	มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีเงินเก็บออม	มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือกลุ่มอื่น ๆ ที่มีกิจกรรมการออมทรัพย์
	ไม่ก่อกวนโดยไม่จำเป็น และเกินกำลัง	ชุมชนมีความสุข และมีเอกลักษณ์ที่ดำรง
	สมาชิกรู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ใช้หลักประชาธิปไตย	
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งคุ้มค่าและประหยัด	มีการจัดระเบียบชุมชน เช่น การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะ และการกำจัดขยะที่ถูกต้อง
	ใช้สารอินทรีย์ในการทำเกษตร	มีกิจกรรมดูแลรักษาแหล่งน้ำ

ตาราง 2.1 (ต่อ)

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	
	ระดับครัวเรือน	ระดับหมู่บ้าน
	การบริโภคลินค้าที่ไม่ส่งผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โฟม สารเคมีต่าง ๆ	มีกิจกรรมอนุรักษ์ป่าไม้ และ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ
	มีการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี	มีแผนชีวิต มีกิจกรรมการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
6. ด้านการเอื้ออาทร	ได้รับการสนับสนุนดูแลจาก กลุ่มเศรษฐกิจชุมชน	มีสวัสดิการชุมชน เช่น กิจกรรม ดูแลผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการ และ ผู้ด้อยโอกาสจากชุมชน
	ได้รับการสนับสนุนดูแลจาก ครัวเรือนที่ประสบความสำเร็จ ในการนำแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงไปปฏิบัติ	มีกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน เช่น โรงสีข้าวชุมชน โรงงานแปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตร
	ครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	ชุมชนมีความรู้สึกสามัคคี ไม่มีความแตกแยก
		ชุมชนมีวิธีการช่วยเหลือตัวเอง และสมาชิกในชุมชน เมื่อเกิด ภัยพิบัติต่าง ๆ

ชุมชนบ้านหนองตาเข้มได้เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่างจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี 2549 มีการนำสมุนไพรพื้นบ้านมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน และเป็นชุมชนแรกของจังหวัด ที่ได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นจำนวนเงิน 250,000 บาท มาดำเนินงาน โครงการชุมชนพอเพียง และได้รับรางวัลชนะเลิศ หมู่บ้านอยู่เย็นเป็นสุขของจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี 2550

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองตาเข้ม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาประกอบการวิจัย ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศ เป็นงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประเทศไทย สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ประภาพร สุปัญญา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วม โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาวิจัย พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านบ้านเรือนน่ายู่ ด้านการลด ละ เลิกอบายมุข ด้านการออม และด้านเกษตรยั่งยืน หรือเกษตรประณีต และในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน

วันชัย พลະไกร (2550 : 134-135) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาบ้านคำเข้ ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาวิจัย พบว่า มีการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินของกระทรวงมหาดไทย อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ กิจกรรมด้านการลดรายจ่าย พบว่า ชาวบ้าน ได้ทำการเกษตรครบวงจร โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีเลย ซึ่งส่งผลให้เกิดการลดรายจ่าย และประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง ในด้านการเพิ่มรายได้ พบว่า ประชาชนมีการจัดตั้งกลุ่มทางการเกษตรและกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ถึง 13 กลุ่มอาชีพ ทำให้ราษฎร ไม่มีการว่างงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มจากอาชีพทำนาเดิม ในด้านกิจกรรมการประหยัด พบว่า มีการรณรงค์ให้เกิดการออม ราษฎรทุกคนมีเงินฝากออมเงินสามารถพัฒนาขึ้นเป็นสถาบันการเงินจากทุนเพียง 2 ล้านบาทเศษ เป็น 6,365,420 บาท ในปัจจุบัน จนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นในด้านการออมระดับประเทศ ในด้านการดำรงชีวิต พบว่า ทุกครัวเรือนมีการปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด มีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี มีการลด ละ เลิกอบายมุขทุกประเภท มีการปลูกฝังพัฒนาประชาธิปไตย

พัฒนาอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย แต่มีระบบกฎเกณฑ์ที่น่าชื่นชม ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีการตัดไม้ ทำลายป่าเลย มีแต่ปลูก และปรับปรุงภูมิทัศน์ มีการปล่อยลูกปลาลงในแหล่งน้ำสาธารณะ ในวันสำคัญต่าง ๆ ในหมู่บ้านไม่มีขยะมูลฝอยเลย เพราะมีการจัดเก็บแยกเป็นส่วนอย่างดี ในด้านการเื้ออาหาร พบว่า ในชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการต่าง ๆ มากมาย เช่น สมาชิก เสียชีวิต สงเคราะห์ 30,000 บาทต่อราย จัดค่าพาหนะราษฎรในหมู่บ้านเจ็บป่วยได้เดินทางไปรักษาพยาบาลจำนวน 200 บาทต่อราย และยังมีสวัสดิการกองทุนการศึกษา ทุนกีฬา งบกำจัดขยะ จัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุ

ธัญญารัตน์ นันตिका (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของ ผู้นำชุมชนต่อ โครงการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าไผ่ อำเภอคอยสะแกด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชนต่อ โครงการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าไผ่ ในการบริหารจัดการตามแนวทางของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่างนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นกลุ่มประชากรที่มีเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าไผ่ มีจำนวนทั้งหมด 40 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 17 คน หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 3 คน ตัวแทนชาวบ้านจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเป็นผู้นำแบบประสาน มีหน้าที่กระตุ้นและผลักดันก่อให้เกิดกิจกรรมตามเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยมีปัจจัย สำคัญที่ส่งเสริม คือ เจื้อนใจชุมชนที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมทั้ง ภูมิประเทศ และภูมิอากาศ สังคม เตรีอญาติ เศรษฐกิจการศึกษา หลักศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนความสามารถของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรมในชุมชน ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ด้านการเื้ออาหาร ซึ่งเป็นกิจกรรมตามวิถีชีวิตตามธรรมชาติของชุมชน และชุมชนร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม ส่งผลให้บ้านป่าไผ่ เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ของประเทศไทย

คาราวรรณ พรหมกัลป์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผล การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง : กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตัวอย่าง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ผลการศึกษวิจัยพบว่า ด้านการลดรายจ่ายมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

โดยข้อที่มีผลการดำเนินงานมากที่สุด คือ มีการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์ รองลงมาคือ คริวเรือนช่วยกันรักษาสาธารณสุขสมบัติของหมู่บ้าน และมีการรักษาสิ่งของต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพ ใช้งานได้นานที่สุด ด้านการเพิ่มรายได้ มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นคริวเรือน มีการรับจ้างทำงาน หรือมีอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้เพิ่มให้ครอบครัว มีผลการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก ด้านการประหยัด มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นคริวเรือนมีการวางแผน ใช้จ่ายเงินเพื่อให้มีการเก็บออม คริวเรือนมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นประจำสม่ำเสมอ คริวเรือน มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำรงชีวิต มีผลการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก และในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก

จิรัฐดา เพชรรัตน์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านใหม่ริมเมฆ หมู่ที่ 10 ตำบลแม่กาษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่นำเอาหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เนื่องจากไม่เข้าใจวิธีการนำไปปฏิบัติ ปัจจัยที่ช่วยส่งผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข ” ในการนำแนวคิด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดคือ ผู้นำและประชาชนในหมู่บ้านเห็นพ้องต้องกันในการนำองค์ความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นแนวทางหลักในการดำเนินชีวิต ใน 6 ด้าน ทำให้สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ประหยัด เกิดการเรียนรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข

ไสว เจริญศรี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในระดับหมู่บ้าน บ้านน้ำดิบ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียงทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ 1) ด้านการลดรายจ่าย มีการปลูกพืชผัก สวนครัว และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคเอง มีการผลิตของใช้บางประเภทในครัวเรือน 2) ด้านการเพิ่ม รายได้ มีการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม โดยการจัดหาพันธุ์พืชที่มีคุณภาพดี การรับจ้างในยามว่าง และการหาของป่าเพื่อจำหน่ายตามฤดูกาล 3) ด้านการออม มีการเก็บออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ การฝากเงินกับธนาคาร และการทำประกันชีวิต 4) ด้านการดำรงชีวิต พบว่า มีกิจกรรมรักษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิมอย่างสม่ำเสมอ มีแนวทางการตั้งมาตรการเพิ่มเติมด้านการป้องกัน ปัญหายาเสพติด มีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง มีการกำจัดขยะ โดยการนำไปทิ้งในป่าและการเผา มีการจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ 6) ด้านการเอื้ออาทร มีการเอาแรงกันในลักษณะช่วยเหลือกันในการลงแขกเกี่ยวข้าวโดยการเลี้ยงสุรา อาหารตอบแทน มีการจัดหาสวัสดิการช่วยเหลือครัวเรือนที่ยากจน ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีในหมู่บ้าน เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา

พรชัย พิลหาเวสส (2551 : 61-62) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวัดระดับความสุขและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของเกษตรกรในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กิจกรรมที่แสดงถึงความพอเพียงของเกษตรกรในชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามหลักเกณฑ์การประเมินของกระทรวงมหาดไทยตามตัวชี้วัดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 6x2 ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร และจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในชุมชน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน และเมื่อเหลือก็นำไปจำหน่าย ทั่วครัวเรือนมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน เช่น การเลี้ยงสัตว์ การทำสวน การรับจ้างทั่วไป การทำเครื่องจักรสาน มีการเข้าร่วมกลุ่มออมทรัพย์กันทุกครัวเรือน นำกำไรที่ได้มาเป็นผลให้แก่สมาชิกของกลุ่ม สืบทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นไว้ให้ดำรงอยู่ ร่วมกันปลูกป่าทดแทนในหมู่บ้าน รวมไปถึงการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ประสบปัญหาในชุมชน

ภูษิตา วงศ์ธรรมวัฒน์ (2552 : 137-138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เย็นเป็นสุขต้นแบบจังหวัดปทุมธานี พบว่า การประเมินจากตัวชี้วัด 6x2 ของกรมการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยจำแนกเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่ได้ ดังนี้ ด้านการประหยัด อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.87 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.77 ด้านการลดค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.76 ด้านการเอื้ออาทร อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.73 ด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.47 และด้านการลดรายจ่าย อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.76

จิรายุ รัตนบวร และอดุลยเดช ต้นแก้ว (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : กรณีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิต ผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตไม่แตกต่างกัน

อิทธิพล นุบะศิริ (2553 : 60-61) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตามตัวชี้วัด (6x2) ของกระทรวงมหาดไทย มีผลการ

ดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ความสำเร็จเกิดจากหมู่บ้านคอนม่วงมีพื้นฐานที่ดีจากข้อมูลทั่วไปของชุมชน ทางกายภาพ เศรษฐกิจ ประเพณีวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าหมู่บ้านคอนม่วงมีฐานะที่ดี เป็นผู้ที่ชาวบ้านให้ความยอมรับนับถือ จึงสามารถชักจูงให้ชาวบ้านดำเนินกิจกรรมในด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การประหยัด การดำรงชีวิต การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร ประสบผลสำเร็จได้มาก

ธนาวุฒิ พิมพิกิ และจันทนา ฤทธิสมบุญ (2553 : 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างอาชีพบริการ กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ และกลุ่มตัวอย่างอาชีพการพาณิชย์ มีระดับการประยุกต์ใช้หลักการจัดการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

หัสดี ขวัญไตรรงค์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของหมู่บ้านคลองเจ็ดริ้วเก่า ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของหมู่บ้านคลองเจ็ดริ้วเก่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการประหยัด ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเพิ่มรายได้ และด้านการเอื้ออาทร ต่อกันตามลำดับ

ปราณี บัววังโป่ง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” จังหวัดอุดรธานี มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเอื้ออาทร อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 4.14 ด้านการประหยัด อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 4.07 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.92 ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.81 ด้านการลดค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย 3.69 ยกเว้นด้านการเพิ่มรายได้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36

จากผลการศึกษาพบว่า การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้าง และการพัฒนาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการปรับตัวในภาวะการณ์ต่าง ๆ โดยไม่มีความเสี่ยงมากนัก อีกทั้งยังเป็นหลักปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกภาคส่วน ก่อให้เกิดความสมดุล ไม่เน้นการพัฒนาเพียงแต่ด้านเดียว ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กันในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจนประสบผลสำเร็จ

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ เป็นงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวข้องกับชุมชนที่นำหลักการขององค์ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ในการดำเนินงานของชุมชนในหลาย ๆ ด้านของต่างประเทศที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการวิจัย มีดังนี้

กาสรี โน (Kasryno, 1995 : 1-5) นักวิจัยแห่งสำนักวิจัยและพัฒนาเกษตรกรรมของประเทศอินโดนีเซีย ได้ศึกษาความยั่งยืนของการผลิตอาหาร และอาหารปลอดภัยในตลาดโลกเสรีของประเทศอินโดนีเซีย และเสนอแนวทางการผลิตอาหารที่ยั่งยืน อาหารปลอดภัย รวมถึงการพึ่งตนเองในชุมชน จำนวนเกณฑ์ที่ประกอบขึ้นในการผลิต คือ เทคนิค ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม และการเมือง ที่นำไปสู่สิ่งแวดล้อม ส่วนหนึ่งที่มีคุณภาพ การผลิตอาหารแบบพึ่งตนเองนั้นต้องปิดความสัมพันธ์ให้ใช้ต้นทุนที่ประหยัด จัดระดับการผลิตหลายชั้นเพื่อเป็นเศรษฐกิจยังชีพ ทั้งระดับครัวเรือน ระดับฟาร์ม ในการผลิตหรือการบริโภคให้กลับสู่ระดับกลางและให้ลงทุนการเกษตรที่ใช้ทรัพยากรต่ำ และประเทศอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในภูมิภาคอาเซียนที่มีกิจกรรมปลูกฝังการผลิตข้าวเพื่อเลี้ยงตนเองมาก่อน ค.ศ. 1970 จึงเป็นอาหารสำคัญของประเทศที่ช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจอันเป็นนโยบายของรัฐอันดับแรก มีการนำเข้าตัวชี้วัดการผลิตบางส่วนที่ขาดแคลน แต่ยังคงมีการส่งออกข้าวเป็นอันดับหนึ่ง แนวคิดเรื่องอาหารปลอดภัย เน้นพึ่งตนเอง เป็นการผลิตบนพื้นฐานตลาดขนาดกลาง ๆ อันเป็นการเชื่อมความต้องการ ในจุดประสงค์ด้านเดียว คือ อาหารปลอดภัยเพื่อท้องถิ่นหนึ่งในการนำไปสู่การพัฒนาทางการเกษตร

กิม (Kim, 2001 : 1-10) แห่งสถาบันเศรษฐกิจชนบท ประเทศเกาหลี ได้ศึกษานโยบายการพัฒนาการเกษตรและสิ่งแวดล้อมของประเทศเกาหลีพบว่า การสร้างผลผลิตจากเกษตรกรรมไม่สัมพันธ์กันกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ไม่เอื้อในทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เป็นการเกษตรแบบปิดที่ต้องนำเข้าสัตว์ ที่ดิน และทรัพยากรที่จำเป็นนำไปใช้ จึงได้เสนอแนวทางการจัดการฟาร์มระบบนิเวศวิทยาในระดับพื้นที่และระดับประเทศ โครงการสำคัญของสิ่งแวดล้อมถูกนำเสนอเพื่อเกษตรกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับบริบทของคุณภาพดิน คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ และความหลากหลายของระบบนิเวศน์ ระบบการจัดการฟาร์มดังกล่าวคำนึงถึงการจัดการน้ำและดินให้ยั่งยืน กิจกรรมการผลิตเกษตรต้องสามารถกำจัดมลพิษ หรือความสกปรกของน้ำได้อย่างหลากหลาย ในความสมดุลธรรมชาติ ดิน และแร่ธาตุ เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างการเกษตรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งใช้เทคนิคที่สอดคล้องกันในการผลิตที่ต้องนำทรัพยากรมาใช้ โดยให้คำนึงถึงสภาพความสมดุลของสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก แม้ผลผลิตด้านการเกษตรจะอยู่ที่ระดับต่ำ แต่ผลดังกล่าวจะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ในการทำการเกษตรให้สัมพันธ์กับความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

ควรเริ่มจากการเกษตรแบบผสมผสาน คือ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การนำเสนอนโยบายสิ่งแวดล้อมดังกล่าว คือ การไม่ทำให้เกิดมลพิษจากการออกแบบการปล่อยน้ำจากฟาร์มให้มีคุณภาพก่อนทิ้ง กำหนดราคาค่ารักษาสีสิ่งแวดล้อมในลักษณะกระบวนการที่ต้องสร้างความยั่งยืนกลับคืนมา ตามปริมาณผู้ทำลาย โดยคิดจากการต้นทุนใช้ทรัพยากรเป็นฐาน สำหรับการเกษตรที่เอื้อประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมหรือการสร้างคุณภาพการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมจะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและยกเว้นค่ารักษาสีสิ่งแวดล้อม

อินดิโก อินเวลอปเมนต์ (Indigo Development, 2003 : ออนไลน์) ได้สรุปถึงผลของการได้นำนิเวศอุตสาหกรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ โดยได้ยกตัวอย่างของ (Kalundborg Industrial Symbiosis) ซึ่งมีการนำหลักนิคมอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 โดยมีการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบและพลังงานระหว่างโรงงานและบริษัท ซึ่งมีการพัฒนามากว่า 20 ปี ซึ่งในตอนต้น ได้มีความตั้งใจที่จะลดค่าใช้จ่าย โดยการนำของเสียมาใช้ประโยชน์ ผู้อยู่อาศัยบริเวณนั้น ก็เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิเศรษฐกิจใหม่ (New Economics Foundation, 2006 : 1-3) ได้ศึกษาค้นคว้าในการชี้วัดความสุขและเสนอผลการจัดอันดับประเทศที่มีความสุข ในการอาศัยอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับความกินคืออยู่ที่ตามดัชนีชี้วัด คือ สภาพความเป็นอยู่ ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ความพอใจในการมีชีวิตอยู่ ความคาดหวังที่เป็นไปได้ในชีวิต มีสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร และอัตราปริมาณการบริโภคพลังงาน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศวานูอาตู มีผลผลิตที่แสดงถึงความสำเร็จในการดูแลประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ตามสภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยประชาชนพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนตามสภาพ โดยใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมพอใจในสิ่งที่เป็อยู่ไม่บริโภคนิยม และมีความหวังดีต่อกันและกันในชุมชน มูลนิธิเศรษฐกิจใหม่ได้เสนอว่าการมีความสุขระดับประเทศนั้นต้องกำจัดความยากจนให้หมดก่อน สนับสนุนการดำเนินชีวิตปกติอย่างรู้คุณค่า และกำหนดขอบเขตการใช้ทรัพยากรและจัดการกับทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการศึกษาที่กล่าวมาเป็นลักษณะของเนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามแนวทางขององค์ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือกิจกรรมที่สอดคล้องกันกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เคมปี (Kemp, 2006 : 1-2) ได้ศึกษาแนวคิดการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพชุมชนของทิมปฏิบัติการ อำเภอแอสแลนด์ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอแอสแลนด์ (Ashland) เมืองเบย์ฟิลด์ (Bayfield) และไอรอน (Iron) ซึ่งมีกลุ่มประชากรเป้าหมายจำนวน 8,785 ราย เพราะพื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาการปิดโรงงาน การเลิกจ้างงาน และการโยกย้ายสับเปลี่ยนงานในชุมชนราว ๆ

221 ประเภท ทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจถึง 11 ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 495 ล้านบาท ต่อปี จนทำให้เกิดการรวมตัวกันของผู้นำพลเมือง ผู้นำด้านแรงงานและผู้นำด้านธุรกิจชุมชน เป็นทีมปฏิบัติการแอชลันด์ ผลการศึกษาพบว่า ทีมดังกล่าว ได้ดำเนินการประชุมเก็บข้อมูล กำหนดแผนงานรองรับ โดยมีส่วนที่ต้องรับผิดชอบเบื้องต้นร่วมกันคือ ดูแลการสร้างงาน ดูแล รับผิดชอบงานต่างๆที่เกิดขึ้น และดูแลช่วยเหลือผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจะแบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ สมาคมพัฒนาพื้นที่แอชลันด์ จัดการดูแลการสร้างงาน และในการดูแลงาน และโครงการเสริมสร้างการลงทุนรัฐวิสาหกิจตะวันตกเฉียงเหนือ จัดการฝึกงาน การศึกษา และการให้บริการด้านสังคมและการเงินสำหรับแรงงานผู้ถูกโยกย้ายสับเปลี่ยนผลการดำเนินงาน ดังกล่าว ส่งผลให้เกิดโครงการอีก 6 โครงการ และการลงทุนครั้งสำคัญมูลค่ากว่า 10 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ หรืออยู่ประมาณ 450 ล้านบาท นอกจากนั้น บริษัทท้องถิ่นเมืองแอชลันด์ 3 แห่ง โดยได้ ขยายการลงทุนออกไปอีก 11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากความพยายามตั้งแต่ต้นทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี แก่ชุมชนมากกว่า 2 ปี เพราะสามารถเพิ่มงานใหม่ขึ้นมาถึง 192 รายการ มีการฝึกอบรมงานเพิ่มขึ้น 156 รายการ ผู้ใช้แรงงานเก่าแก่จำนวน 8 ราย ได้เปิดธุรกิจเป็นของตนเองมูลค่าประมาณ 450,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ครีก และคลีร์ก (Czeeck and Clerk. 2006 : 1-2) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนและชุมชน โดยมุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมชุมชนที่หมู่บ้านเอเธนส์ อำเภอมาราธอน มลรัฐวิสคอนซิน (Village of Athens, Marathon Country) โดยมีกลุ่มเป้าหมายในหมู่บ้านจำนวน 1,100 ราย จากการศึกษาพบว่า ชุมชนเอเธนส์ มีปัญหาสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ประชากรขาดโอกาส ในการจ้างงานในท้องถิ่น ปัญหาด้าน โอกาสทางการศึกษาของประชาชนซึ่งเป็นปัญหาหลักที่ทำให้ คนหนุ่มสาวในชุมชนย้ายออกไปอยู่ที่อื่น และประการที่สาม ชาวชุมชนเอเธนส์ต้องการเพิ่มภาษี มูลค่าขั้นมูลฐาน ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ด้านการพัฒนาชุมชนของอำเภอมาราธอน ได้มุ่งเน้นการประกอบการอุตสาหกรรมขึ้นในชุมชน เพื่อให้กระจายผลประโยชน์ไปสู่ชุมชน ทำให้ เกิดธุรกิจชุมชนขึ้นในชุมชน และสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจด้วย ทั้งนี้โดยความร่วมมือ กับกลุ่มนักลงทุนเอกชน ชุมชนเอเธนส์ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเอเธนส์ และสมาคมเพื่อการพัฒนา อำเภอมาราธอน โครงการนี้สร้างสามารถกระตุ้นให้เกิดผลดีต่อชุมชนอย่างหลากหลาย กล่าวคือ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในการทำธุรกิจหรือดำเนินธุรกิจ ต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ ขึ้นในชุมชน ระบบน้ำใช้อุปโภคบริโภคในชุมชนสะดวกสบายยิ่งขึ้น

ปีเตอร์เซน (Pedersen. 2006 : 1-2) ได้ศึกษาการทำธุรกิจ ใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น กรณีศึกษาบริษัทบีไฮว์ โบทานิคัลส์ (Beehive Botanicals) ในชุมชนเฮวาร์ด อำเภอเซอร์เซอร์ (Hayward, Sawyer County) โดยมีประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 7,500 ราย โดยที่ชุมชนเฮวาร์ดขาดในศักยภาพเชิงธุรกิจในระดับนานาชาติ ธุรกิจแบบครอบครัวขนาดเล็ก และธุรกิจที่เน้นทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนจะขยายและสามารถเจริญเติบโตในอนาคต ในชุมชนเฮวาร์ด คณะทำงานแผนงานภาคพื้นตะวันตกเฉียงเหนือ กรมการพาณิชย์ และสมาคมพัฒนาเศรษฐกิจทางการเกษตรจึงได้ร่วมมือกับธุรกิจท้องถิ่น ในการหาทางเพิ่มศักยภาพให้แก่ธุรกิจต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นธุรกิจระดับนานาชาติในท้องถิ่นบีไฮว์โบทานิคัลส์ ซึ่งตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1972 เพื่อเสริมสร้างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาด้านการตลาด เพื่อความเจริญเติบโตทางธุรกิจ เพราะบริษัทนี้จำหน่ายวัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูปในท้องถิ่น อาทิ กรมการผู้ส่งออกดีเด่นสาขาพัฒนาอาหารและเกษตรขนาดเล็ก ประจำปี 1993

ซูวี่ และเซง (Choi and Cheung. 2007 : 438-452) ได้ศึกษาพื้นฐานการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการศึกษาของโลกได้มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดความสนใจที่ศึกษาผลกระทบถึงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจ สร้างความเชื่อมั่น ในความสามารถของคนในสังคม และชุมชน ใช้ภูมิปัญญาในการปรับตัวสัมพันธ์ในสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศของชุมชน พบวิธีสร้างคุณภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น คือ ต้องให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิดผลิตนโยบาย ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภูมิปัญญา ประสพการณ์ และเสียงของคนภายในชุมชน เป็นยุทธศาสตร์ ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตโดยกระบวนการนโยบายซึ่งสร้างชุมชนให้เข้มแข็งมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

โกลด์ (gold. 2007 : 182) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการเพื่อความอยู่ดีกินดีของชุมชน โดยได้ศึกษาชนพื้นเมืองของทวีปอเมริกา เนื่องจากการอพยพเข้ามาของชาวอเมริกา ทำให้เกิดผลกระทบกับชาวพื้นเมืองในด้านต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีโครงการที่จะช่วยฟื้นฟูความอยู่ดีกินดีของชุมชนเหล่านี้ ทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาวพื้นเมืองเหล่านี้ งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหมู่บ้านหลายแห่ง โดยศึกษาความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งโครงการเพื่อช่วยส่งเสริมชุมชนเหล่านี้ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการ ใช้ทรัพยากรของตนเองและความสามารถของชาวบ้านในการดำเนินโครงการด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาความอยู่ดีกินดีของชุมชน โดยใช้การวิจัยแบบ (Holistic) และการสัมภาษณ์ งานวิจัยชิ้นนี้ได้พบวิธีที่เหมาะสมของการกำหนดโครงการที่ช่วยผสมผสานความคิดของชุมชนในการพัฒนา เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้

กานตาบุทรา และซีเบนฮูเนอร์ (Kantabutra. and Siebenhuner. 2011:123-134) ได้ศึกษาการคาดการณ์ การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาวิถึของไทยซึ่งเป็นการประยุกต์แนวทางการปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนแนวทางและประยุกต์แนวคิด โดยตั้งสมมติฐานว่าทั้ง 2 แนวคิดมีความสอดคล้องกันและนำไปสู่การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยการศึกษานี้ได้เลือกตัวอย่างแบบสะดวกกับกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารระดับกลาง หรือเจ้าของธุรกิจ 112 คน ซึ่งสามารถให้ข้อมูลในแบบสอบถามได้และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Factor และ Regression analysis ผลของการศึกษาพบตัวแปรในการคาดการณ์

1. ความมุ่งมั่นเป็นตัวคาดการณ์ขีดความสามารถของบริษัทเพื่อการแข่งขันในการเผชิญกับสถานการณ์คับขัน และการรักษาไว้ซึ่งการเป็นผู้นำ
2. การพัฒนาภูมิสังคม และจุดสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นตัวคาดการณ์ในขีดความสามารถของบริษัทเพื่อการแข่งขัน
3. การมีภูมิต้านทาน และความพอประมาณก็เป็นอีกตัวแปรในการคาดการณ์ในขีดความสามารถของบริษัทเพื่อการแข่งขัน
4. การพัฒนาภูมิสังคม จุดสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีภูมิต้านทาน และความพอประมาณ เป็น 4 ตัวแปรในการคาดการณ์ขีดความสามารถของบริษัทในการเผชิญกับภาวะการณ์คับขัน
5. การพัฒนาภูมิสังคมความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกัน ยังมีอีก 3 ตัวแปรในการคาดการณ์ ขีดความสามารถของบริษัทในการรักษาความเป็นผู้นำทางการตลาด

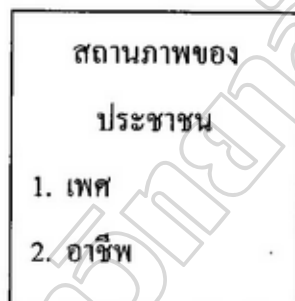
จากงานวิจัยที่กล่าวมาพบว่า ส่วนใหญ่ได้เน้นการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นในการสร้างเศรษฐกิจยังชีพ การผลิตแบบพึ่งพาตนเอง โดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และประหยัด มีการปรับปรุงภาพของทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมกับการใช้เทคโนโลยีให้สมดุลกัน ตัวชี้วัดประเทศที่มีความสุข คือการเป็นอยู่ร่วมกันที่ดีตามสภาพของสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจสภาพที่ตนเป็นอยู่ตามวิถีชีวิต ช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยและมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนอื่น ๆ ได้ทั่วประเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองตาเข้ม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการดำรงชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ส่งผลต่อ

ตัวแปรตาม

ผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนหนองตาเข้ม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ด้านการลดรายจ่าย
2. ด้านการเพิ่มรายได้
3. ด้านการประหยัด
4. ด้านการดำรงชีวิต
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านการเอื้ออาทร

ภาพประกอบ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย